

OGÓLNOPOLSKIE BADANIE
UMIEJĘTNOŚCI TRZECIOKLASISTÓW 2012
w Szkole Podstawowej nr 6
im. Henryka Sienkiewicza w Pruszkowie

WYNIKI - ANALIZA - WNIOSKI

Opracowanie: IWONA CHUDZIKIEWICZ

Pruszków, dn. 29 czerwca 2012r.

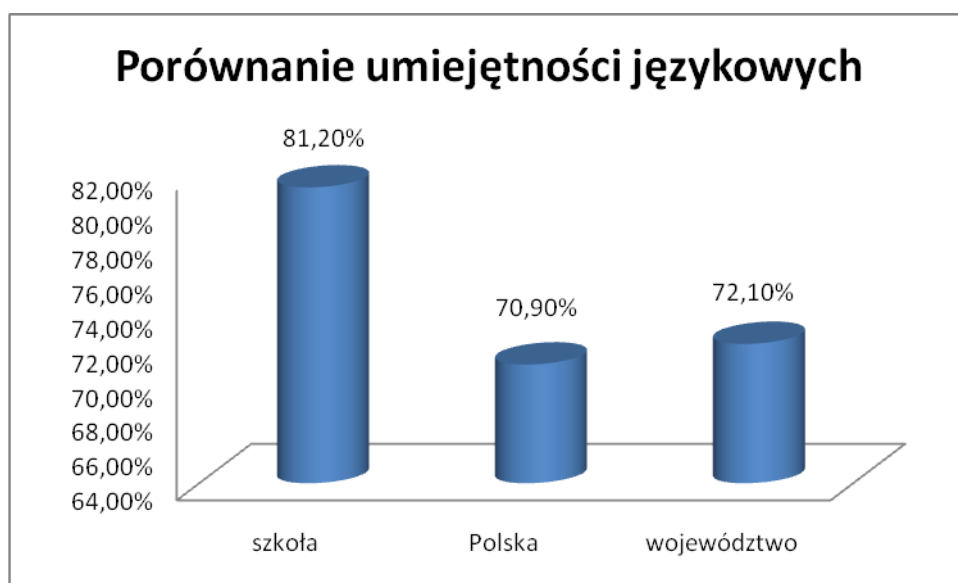
W Ogólnopolskim Badaniu Umiejętności Trzecioklasistów w roku szkolnym 2011/2012 wzięło udział 119 uczniów z pięciu klas trzecich.

Badanie OBUT składało się z dwóch części: z badania umiejętności językowych i badania umiejętności matematycznych.

Badanie **umiejętności językowych** obejmowało:

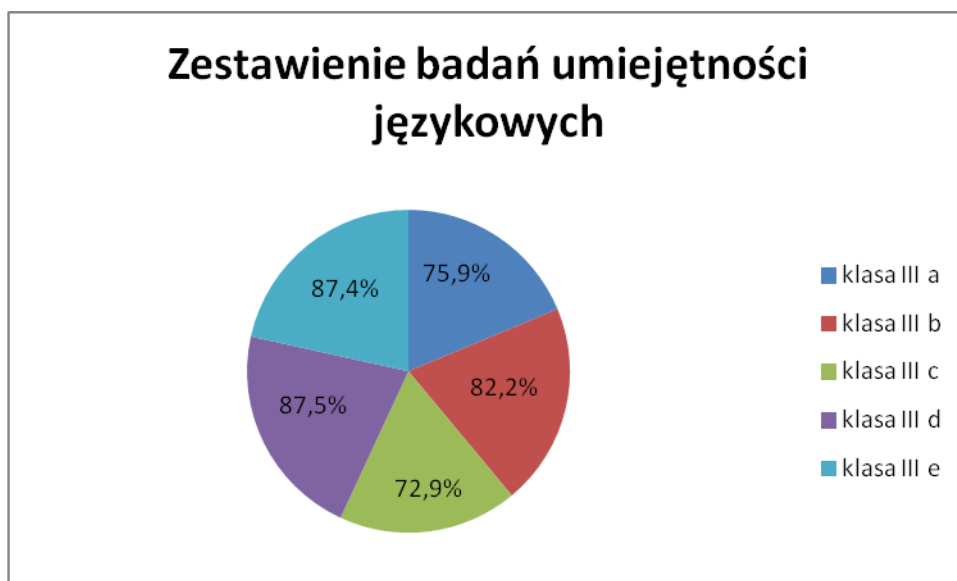
- **czytanie** (wydobywanie informacji i interpretacja tekstu),
- **pisanie** (strona znaczeniowa tekstu i strona formalna tekstu),
- **słownictwo** (tworzenie określeń i rozumienie wyrazów),
- **gramatykę** (uzupełnianie zdań wyrazami)

Diagram 1

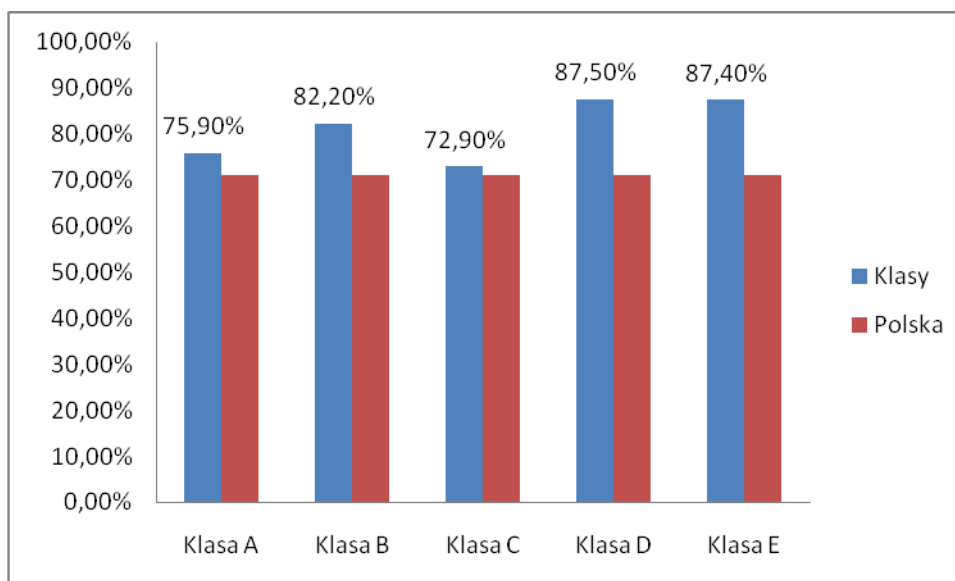
Średnia umiejętności językowych uczniów klas III naszej szkoły wynosi **81,2%** i jest wyższa od średniej wszystkich badanych uczniów w Polsce (70,9%) oraz w województwie (73,1%).

Diagram 2

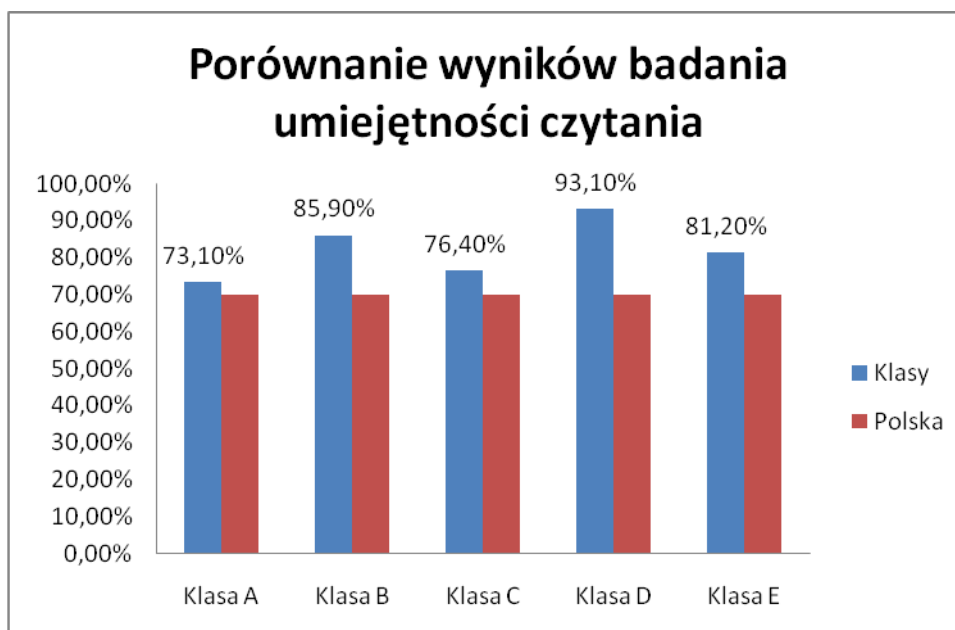
Z diagramu wynika, że umiejętności językowe najlepiej opanowała klasa III d – 87,5%. Kolejno klasa III e - (87,4%), klasa III b - (82,2%), klasa III a - (75,9%) i klasa III c - (72,9%).

Diagram 3

Dane procentowe przedstawione na diagramie 3 pokazują, iż umiejętności językowe powyżej średniej ogólnopolskiej (70,9%) opanowały wszystkie trzecie klasy w naszej szkole.

Diagram 4

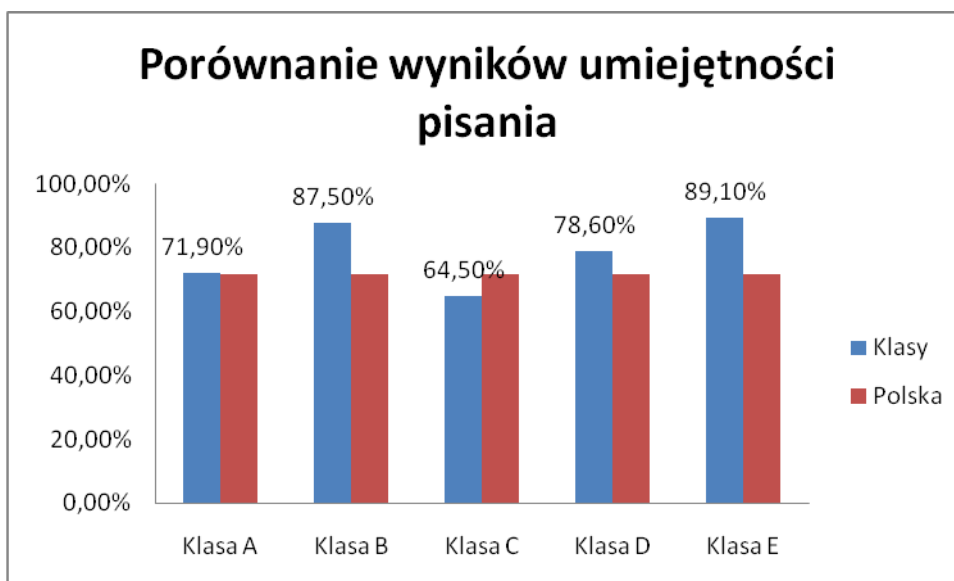

Z diagramu wynika, że najlepiej tę umiejętność opanowała klasa IIIId (93,1 %). Kolejno klasa IIIb (85,9%), klasa IIIe (81,2%), klasa IIIc (76,4%) oraz klasa IIIa (73,1%).

Wyniki badań wskazują, że należy położyć nacisk na rozwijanie umiejętności:

- wyszukiwania i przekształcania informacji w tekście,
- interpretacji tekstu,
- czytania i rozumienia dłuższych tekstów literackich realistycznych i naukowych.

Diagram 5

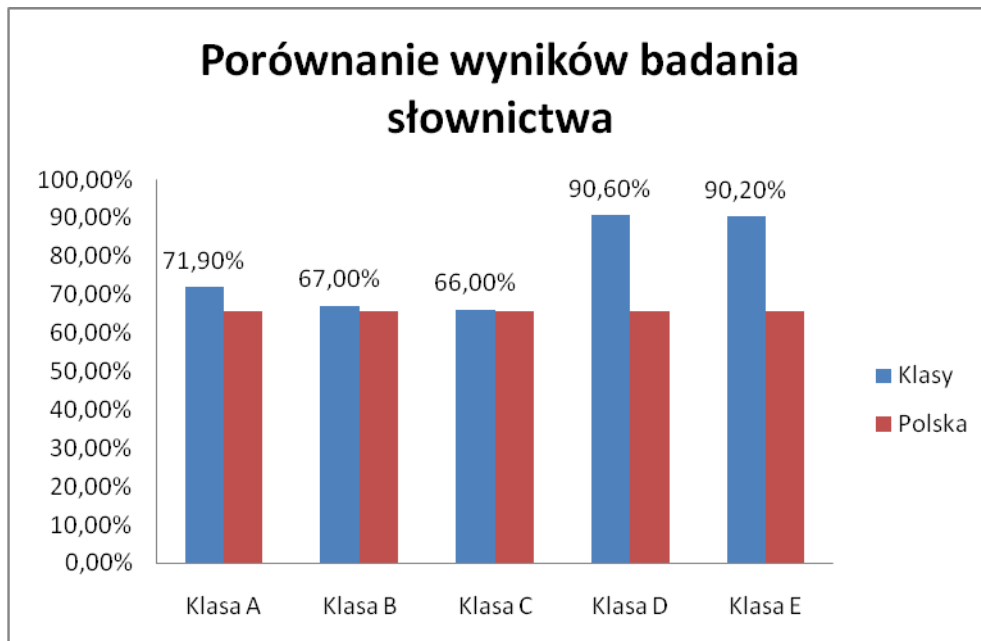

Najlepiej umiejętność pisania opanowała klasa IIIe (89,1%) i IIIb (87,5%) . Klasa IIIc uzyskała wynik gorszy od średniej krajowej o 7%.

Wyniki badań wskazują, że należy położyć nacisk na rozwijanie umiejętności:

- konstruowania wypowiedzi różnych typów,
- wyrażania myśli i spostrzeżeń w postaci poprawnych składniowo wypowiedzi,
- tworzenia form wypowiedzi o charakterze twórczym i użytkowym.

Diagram 6

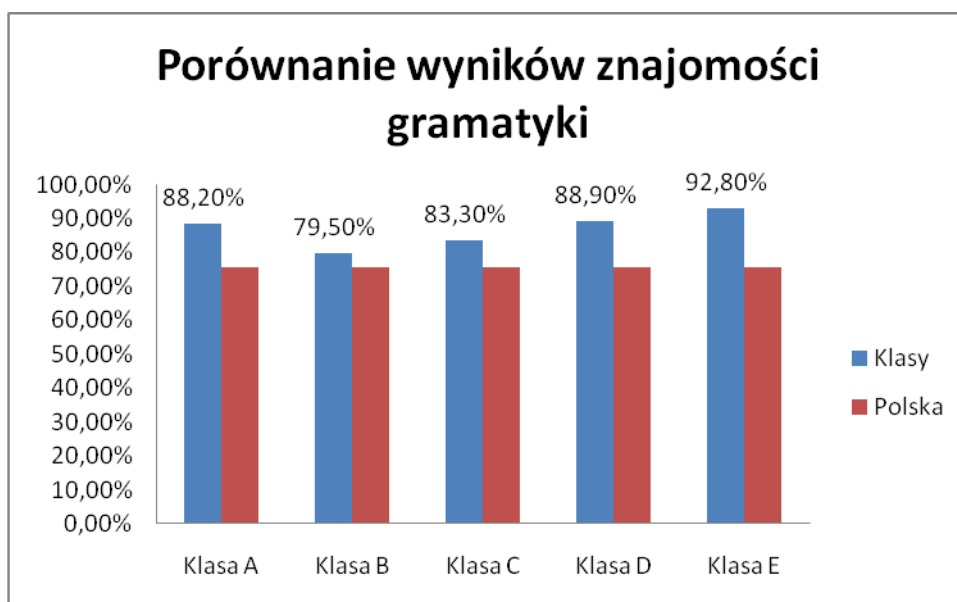

Z diagramu wynika, że najlepiej tę umiejętność opanowała klasa III d.

Wyniki badań wskazują, że należy położyć nacisk na rozwijanie umiejętności:

- wzbogacania zasobu słownikowego i stosowania ćwiczeń frazeologicznych w połączeniu z twórczym pisaniem tekstów.
- rozumienia wyrazów wieloznacznych i bliskoznacznych, o przeciwstawnym znaczeniu w konkretnych sytuacjach pozwalających dostrzegać podobieństwa i różnice znaczeniowe,
- rozumienia wyrazów w związkach niosących nowe znaczenie.

Diagram 7

Z diagramu 7 wynika, że najlepiej tę umiejętność opanowała klasa IIIe. Wyniki badań wskazują, że należy położyć nacisk na rozwijanie umiejętności odkrywania nowych znaczeń wyrazów w związkach z innymi wyrazami.

WNIOSKI OGÓLNE DOTYCZĄCE UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWYCH

Oprócz wymienionych wniosków szczegółowych dotyczących rozwijania poszczególnych umiejętności językowych badania prezentują dodatkowo wnioski ogólne dotyczące rozwijania tych umiejętności u wszystkich badanych uczniów klas III

Należy położyć większy nacisk na:

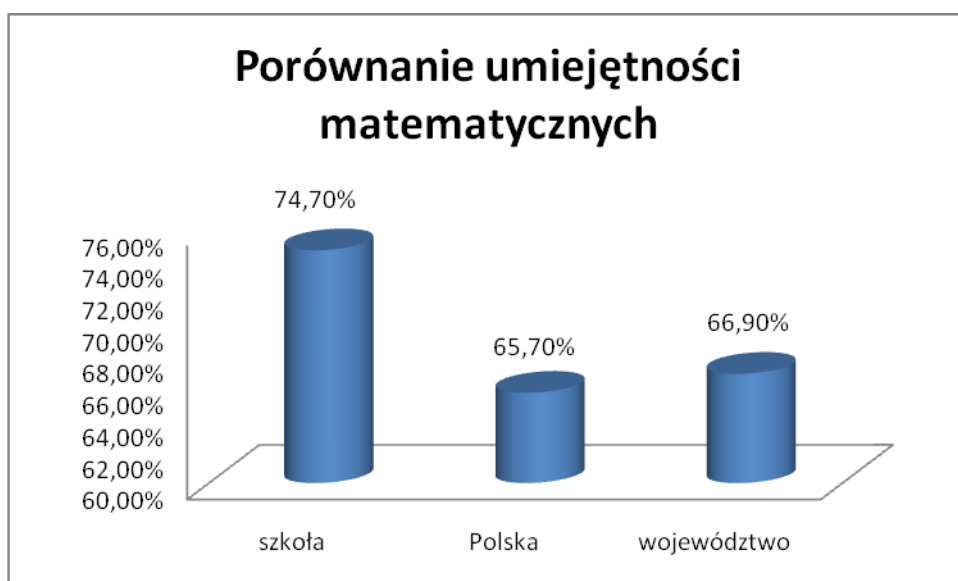
- rozwijanie umiejętności czytania i rozumienia dłuższych tekstów popularnonaukowych o charakterze narracyjnym i encyklopedycznym oraz tekstów literackich, zarówno realistycznych, jak i fantastycznych (np. opowiadań, baśni, legend, pamiętników)
- zachęcanie dzieci do czytania w klasie i poza nią różnego rodzaju tekstów: literackich, popularnonaukowych, informacyjnych, matematycznych
- czytanie tekstów w różnych celach: dla własnej przyjemności uczniów, zdobywania wiedzy, wzbudzenia zainteresowania u innych dzieci
- zachęcanie dzieci do zadawania pytań do tekstu i oceniania jego treści
- stwarzanie dzieciom jak najwięcej okazji do wyrażania własnych opinii o przeczytanych tekstach, do udziału w dyskusji, do uzasadniania swoich sądów
- wprowadzenie w klasie zwyczaju codziennego czytania przez nauczyciela i uczniów wybranych tekstów spośród zgromadzonych w założonej bibliotece klasowej
- tworzenie okazji do pisania przez dzieci tekstów użytkowych konstruowanych z myślą o konkretnym odbiorcy, temacie i celu wypowiedzi pisemnej
- zwracanie uwagi na oryginalność, sensowność i umiejętność uzasadniania swoich opinii w tekstach pisanych przez dzieci
- unikanie oceniania prac dzieci z uwzględnieniem tylko formalnej strony wypowiedzi pisemnej – poprawności ortograficznej czy estetyki pisma
- rozmawianie z dziećmi na temat treści ich pisemnych wypowiedzi, dostrzeganie i chwalenie oryginalnych pomysłów, interesującej treści, ciekawych zabiegów językowych zastosowanych przez ucznia

- pełnienie przez nauczyciela roli konsultanta warsztatu pisarskiego dziecka, wspierającego jego wysiłki, dostarczającego fachowych wskazówek, a nie oceniającego wyłącznie poprawność wypowiedzi
- rozwijanie umiejętności wyrażania myśli i spostrzeżeń przez dzieci w postaci poprawnych składniowo wypowiedzi
- wspólną korektę z nauczycielem i uczniami tekstów pisanych przez dzieci, analizę trafności użytych konstrukcji językowych
- budzenie przekonania o znaczeniu poprawności językowej wypowiedzi w komunikowaniu się z odbiorcą
- stwarzanie dzieciom w szkole możliwości większej aktywności pisarskiej niż dotychczas, to znaczy wyjście poza uzupełnianie zdań z lukami w kartach pracy i podręcznikowe ćwiczenia
- dostarczanie uczniom informacji na temat kryteriów oceniania prac pisemnych
- stwarzanie sytuacji sprzyjających pisaniu (np. prowadzenie gazetki klasowej, tworzenie własnych książek, albumów, dzienników doświadczeń, pisanie wierszy, wyjaśnianie sposobów rozwiązania problemów matematycznych, opisywanie doświadczeń przyrodniczych)
- umożliwianie dzieciom tworzenia form wypowiedzi o charakterze twórczym i użytkowym, takich jak: pisanie opowiadań, listów, petycji, ogłoszeń, przepisów, instrukcji, wyjaśnień itp.
- odkrywanie nowych znaczeń wyrazów w związkach z innymi wyrazami
- stwarzanie okazji do porównywania języka różnych rodzajów wypowiedzi (np. prozy i poezji, ogłoszenia i opowiadania), wzbogacanie zasobu słownikowego dzieci, w tym organizowanie zabaw i gier słownych, ułatwiających poznawanie znaczeń wyrazów w różnym kontekście
- stosowanie w praktyce zasad gramatycznych zamiast pamięciowego ich opanowania
- konstruowanie umiejętności poprawnego pisania i mówienia poprzez aktywność językowa i częste okazje do wypowiedzania się w różnych formach.

Badanie **umiejętności matematycznych** obejmowało:

1. **wykonywanie obliczeń i porównywanie liczb** (na podstawowych działaniach matematycznych),
2. **rozwiązywanie zadań tekstowych** (porównywanie różnicowe, nietypowa struktura, obliczenia pieniężne, wyrażenia dwumianowe),
3. **czytanie tekstu z danymi** (wnioskowanie proste i złożone).

Diagram 8

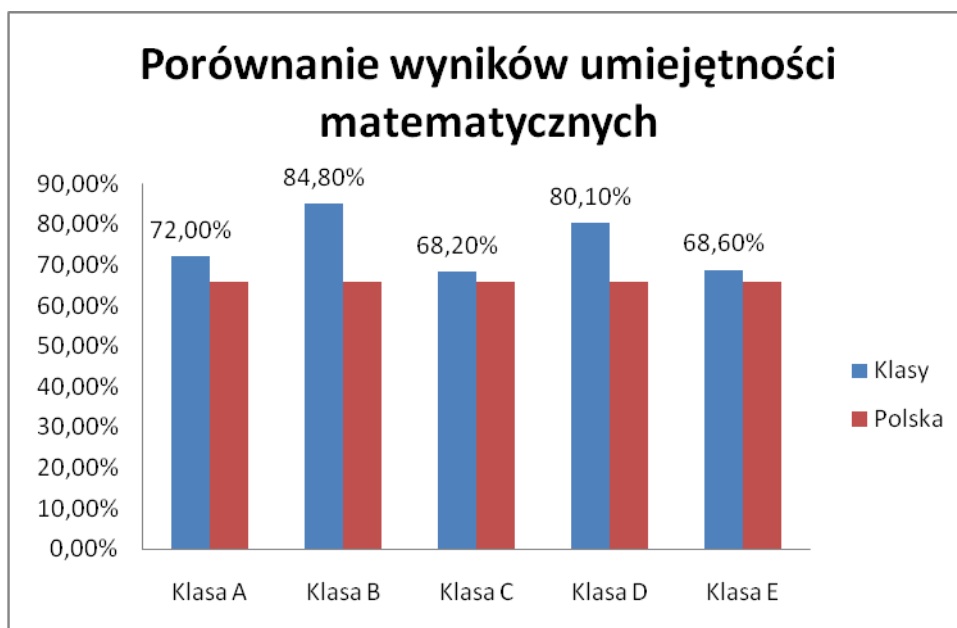
Średnia umiejętności matematycznych szkoły wynosi **74,2%** i jest wyższa od średniej wszystkich badanych uczniów w Polsce (65,7%) i w województwie (66,9%)

Diagram 9

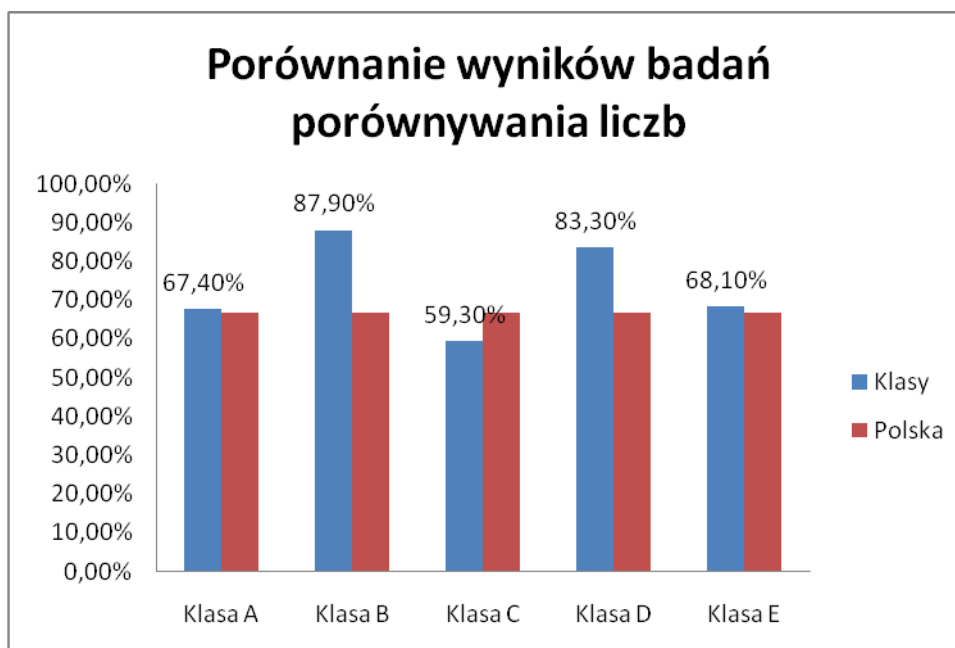
Umiejętności matematyczne najlepiej w szkole opanowała klasa IIIb (84,8%).
Kolejno III d (81,0%), III a (72,0%) , III e (68,6%) i III c (68,2%).

Diagram 10

Dane procentowe na diagramie 9 pokazują, iż umiejętności matematyczne powyżej średniej ogólnopolskiej (65,7%) osiągnęły wszystkie klasy trzecie z naszej szkoły.

Diagram 11

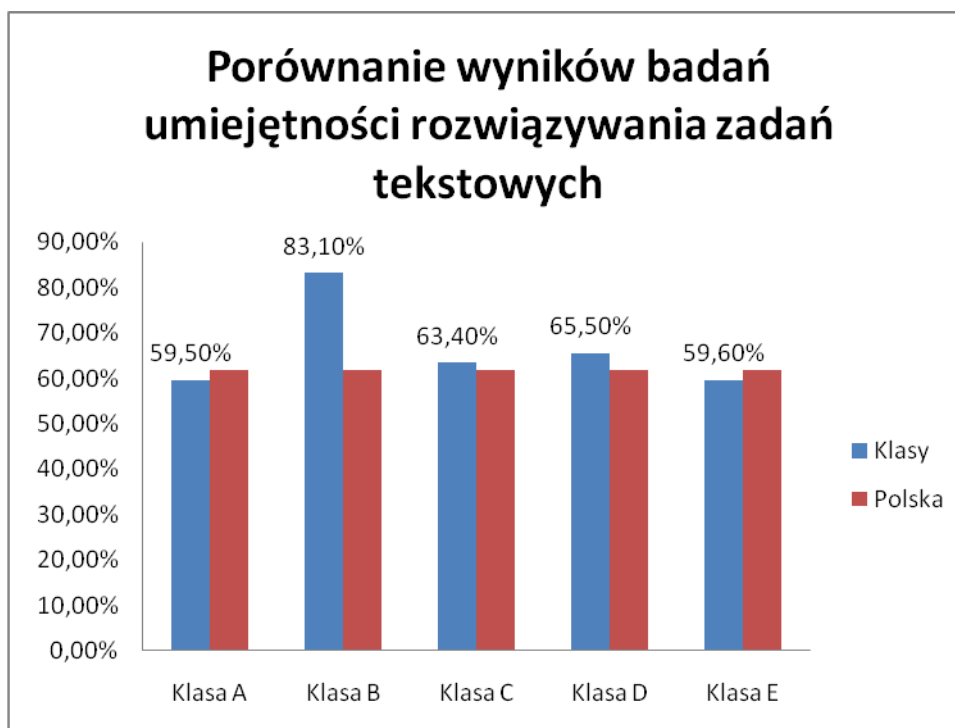

Najlepiej umiejętność wykonywania obliczeń opanowała klasa IIIb.

Wyniki badań wskazują, że należy położyć nacisk na rozwijanie umiejętności:

- samodzielnego dochodzenia do wyników obliczeń,
- tworzenia własnych strategii obliczeniowych oraz dyskusowania o ich silnych i słabych stronach,
- analizowania błędów obliczeniowych i poszukiwania ich przyczyn.

Diagram 12

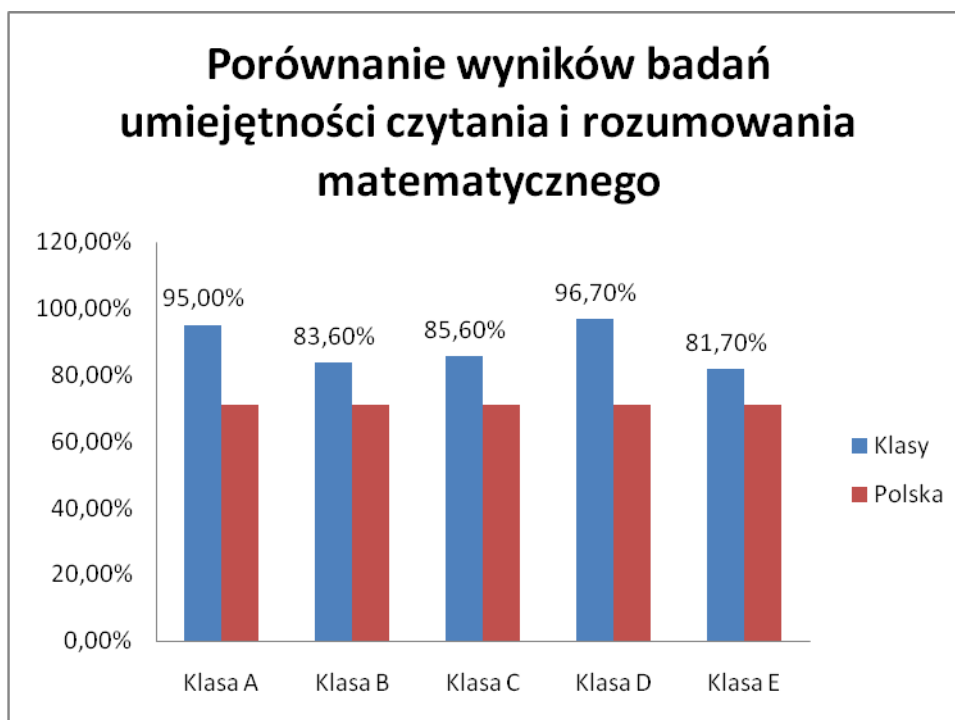

Z diagramu 12 wynika, że najlepiej umiejętność rozwiązywania zadań tekstowych opanowały klasy IIIb, IIIc i IIIe, których wyniki były wyższe niż średnia uczniów w Polsce (61,9%).

Wyniki badań wskazują, że należy położyć nacisk na rozwijanie umiejętności:

- analizowania sensu i przydatności informacji podanych w zadaniu,
- korzystania z różnorodnych narzędzi przy rozwiązywaniu zadań tekstowych o realistycznym charakterze
- samodzielnego sprawdzania poprawności rozwiązania zadania tekstowego dzięki upewnieniu się, czy uzyskana odpowiedź spełnia warunki podane w zadaniu oraz czy obliczenie zostało wykonane prawidłowo,

Diagram 13

W zakresie umiejętności czytania, rozumowania i wnioskowania prostego oraz złożonego wszystkie klasy uzyskały wyniki wyższe od średniej uzyskanej przez uczniów klas trzecich w całej Polsce, która wyniosła 70,1%.

Wyniki badań wskazują, że należy położyć nacisk na rozwijanie umiejętności:

- wykorzystywania w procesie kształcenia różnorodnych tekstów użytkowych zawierających dane o charakterze matematycznym,
- poszukiwania i formułowania pytań, na które można odpowiedzieć dzięki danym zawartym w tekście użytkowym o charakterze matematycznym.

WNIOSKI OGÓLNE DOTYCZĄCE UMIEJĘTNOŚCI

MATEMATYCZNYCH

Oprócz wymienionych wniosków szczegółowych dotyczących rozwijania poszczególnych umiejętności matematycznych, badania prezentują dodatkowo wnioski ogólne dotyczące rozwijania tych umiejętności u wszystkich badanych uczniów klas III.

Należy położyć większy nacisk na:

- wczesne tworzenie uczniom w procesie kształcenia okazji do przeliczania i wykonywania podstawowych operacji arytmetycznych, także w oderwaniu od prób ich zapisywania; pozwoli to uczniom na osvajanie się z liczbami i ich praktycznym sensem, bez ograniczeń związanych z ich zapisem symbolicznym
- szybkie rozszerzanie zakresu liczbowego do 20, a jeszcze lepiej do 100; pozwoli to na stopniowe osvajanie dzieci czynnością grupowania po 10, która jest pierwszym krokiem w stronę zrozumienia istoty systemu dziesiętnego;
- należy unikać ograniczania w sztuczny sposób zakresu liczb, którymi operują uczniowie, gdyż spowalnia to ich matematyczny rozwój, a nawet może spowodować regres umiejętności
- na manualne (enaktywne) i rysunkowe (ikoniczne) działania uczniów związane z przeliczaniem, budowaniem rozumienia systemu liczb naturalnych oraz wykonywanymi na nich operacjami; wykonywanie działań na konkrecie oraz z pomocą rysunków powinno poprzedzać próby stosowania symboli, nie należy jednak zmuszać do tego typu działań uczniów, którzy wola już sięgnąć po notację symboliczną
- takie organizowanie procesu kształcenia, aby symbole matematyczne pojawiały się w nim dopiero wówczas, gdy uczniowie już wiedzą i rozumieją, co mają one oznaczać
- wykorzystywanie wizualnych i strukturalnych modeli budujących rozumienie systemu dziesiętnego i wyjaśniających własności liczb naturalnych
- stosowanie gier i zabaw, które pozwolą dzieciom w motywujący i skuteczny sposób rozwijać rozumienie systemu dziesiętnego, po każdej grze warto

uświadomić dzieciom, jaki cel edukacyjny miała i czego, dzięki niej, się nauczyły

- zachęcanie dzieci do wykorzystywania rysunków przy rozwiązywaniu zadań tekstowych
- samodzielne sprawdzanie przez dzieci poprawności rozwiązania zadania tekstowego dzięki upewnieniu się, czy uzyskana odpowiedź spełnia warunki podane w zadaniu
- unikanie rozwiązywania serii podobnych zadań tekstowych
- unikanie podawania uczniom gotowych metod rozwiązywania zadań
- unikanie rozwiązywania z dziećmi zadań zbyt prostych
- wykorzystywanie w procesie kształcenia różnorodnych, co do struktury i poziomu trudności, zadań tekstowych do rozwiązywania
- zachęcanie dzieci do tworzenia własnych metod rozwiązywania zadań tekstowych i posługiwania się nimi (bez wcześniejszego pokazywania "wzoru" i nakłaniania uczniów do jego naśladowania)
- tworzenie sytuacji dydaktycznych ukazujących użyteczność matematyki w życiu codziennym
- tworzenie okazji do rozwiązywania przez dzieci nietypowych zadań (nadmiar danych, nietypowa struktura, ...) i zachęcanie ich do porównywania swoich rozwiązań
- wspólne wyszukiwanie interesujących zagadek i łamigłówek oraz wspólne ich rozwiązywanie
- jak najczęstsze stawianie uczniom pytań o wyjaśnienie i uzasadnienie, tworzenie im warunków do stopniowego doskonalenia swojego sposobu mówienia o matematyce.